

Gratulerer: Til Trondheim kammermusikkfestival, byen og Musikk-Norge, med de første 25 årene.

Kammermusikalsk endevending

FESTIVAL Kamfest

Diverse scener i Trondheim
20.–27. september

Jeg tror at til og med kjøkkenviftene må ha fått med seg Sean Shibes tolkning av «Asturias», Isaac Albéniz' gitar-klassiker, opprinnelig skrevet for klaver. Shibe bruker gitaren som et lite orkester i «Asturias», som en fest i teksturer og tekniske muligheter. På scenen utviser gitaristen fullstendig teknisk kontroll, men det skal ikke mye til for å bryte stemningen: En desibel for mye klang, at venstrehånden flyttes uforsiktig over gripebrettet eller at strengen trefte en millimeter feil på neglen. Men Shibe feiler ikke. Han er så overlegen at han tegner en stillhet over og rundt omgivelsene, som han fyller med sin suverene frase-ringsevne og rike klangpalett.

At dette skjer med en åpen kjøkkenløsning til venstre for scenen er helt typisk Trondheim kammermusikkfestival. I løpet av 25 år har de brakt musikk ut til folket, og Kamfest har like mye loddet dybdene i kammermusikkens vesen som de har endevendt den. Festivalen tar i bruk hele byen, og i landets mathovedstad, som har fått eget guidehefte fra Michelin, føles det naturlig at restaurant Credo og kjøkkensjef Heidi Bjerkans «rustikke alternativ», Jossa, på festivalens mandagskveld står som vert for en egen event – der Shibe ber servert til publikum mellom forrett og hovedrett, sammen med den britiske stjernetenoren Mark Padmore.

I tillegg hørte vi blant andre trommeslager Henriette Øfstedal Kolset i Rolf Wallins samtidsklassiker «Scratch», der musikerne lager lyder på en rød ballong og både stening og spenning var stigende helt fram til ballongen trues av en skarp kjøkkenkniv.

Dagen begynte på et shoppingssenter, som for anledningen ble kalt et Chopin-senter. Studenter fra NTNU spilte et Chopin-program i programposten «Kammerorientering». Der fikk publikum utdelt kart slik at vi kunne finne frem til de seks andre musikalske orienteringspostene.

MUSIKK TIL FOLKET: Gitarist Sean Shibe og tenor Mark Padmore stod på menyen på restauranten Jossa, festivalkomponist Mark Simpson var overalt, mens Vertavokvartetten blant annet spilte på Trøndelag folkemuseum.

FOTO: OLE WUTTUDAL (JOSSA)/KRISTIAN WANVIK

På Peter Egges Plass, bak biblioteket, hørte vi en blåsekvartett, også fra NTNU, spille under Skurkturs storslagne veggmaleri med påskriften *Alt er musikk. Musikk er alt*. Kunstverket er en gave fra festivalen til Trondheim, og er også et varig og bokstavelig symbol på hvordan festivalen setter farge på byen.

I Nordre gate fikk jeg med meg de siste energiske tonene

Her lever altså sjangre og stilarter side om side, og samtidsmusikken er en nesten like naturlig og integrert del som romantikken.

fra festivalsjef Sigmund Tveite Viks flolin, før Astrid Nordstad sang en rørende «Lascia ch'io pianga» akkompagnert av trekkspilleren Daniel Falcon Græsdal.

Tirsdagen viste hvor sårbare vi er i pandemien. Normal sett ubetydelige «luftveis-symptomer» tvang Quator van Kujik til å avlyse en hel konsert, men det skulle ikke mer til enn en test og en god natts søvn før de kunne spille dagen etterpå. Grunnet avlysingen begynte kvelden derfor med innvielsen av det nye flyglet som Kamfest har kjøpt. Det kommer fra Kammermusiksaal hos Berlinfilharmonien, og er blitt grundig restaurert. Det er med andre ord et instrument verdens aller fineste pianister har spilt på.

Konserten bød imidlertid på litt for mye humor og spektakel, og for lite Steinway modell D. Men et første høy-

depunkt under programposten var Amalie Stalheims inderlige tolkning av den store førstesatsen fra Brahms *Cellosonate i e-moll* sammen med en påpasselig og lyttende Mona Spigseth på klaver.

Helt til slutt i innvielseskon-serten tok det helt av, da italienske Saskia Giorgini la tangentene under seg og presenterte oss for instrumentets fulle muligheter. Liszts «Tarantella» fra «Venezia e Napoli» inneholder blant annet raske tonegjentakelser. Ikke bare er dette blant det vanskeligste en pianist kan levere, men det stiller også flyglets mekanismer på sin ytterste prøve – en test flyglet bestod.

Egentlig holder det å legge ut musikkens tekst i «Tarantella» for å skape varierte klanger, fordi Liszt har skrevet så avansert for klaverets muligheter. Men med sin suverene virtuositet fargela Gi-

orgini dessuten teksturene, slik at alt det vanskelige fra Liszt fremstod som avansert klangkunst heller enn bare et sirkusnummer.

Etter Giorginis fyrverkeri løp vi til bilen og la kursen mot låven på småbruket til Agnes Østlie og Lars Sæbø i Mostadmarka, en halvtime utenfor sentrum. Kammermusikken som sjanger var jo opprinnelig tenkt for de små rom og som et sosialt lim. I konsertserien «Hjemme hos» får kammermusikkens opprinnelige vesen sinne, og lar oss dessuten være etnografiske turister i nrområdet. Med den rådende pandemien var låvekonserter den eneste som i denne serien i år kunne gjennomføres i lokalet der den opprinnelig var planlagt. Og for en konsert det ble.

Festivalen beveger seg ofte på tvers av sjangre, og Gammelgrass (Stian Carstensen, Ola Kvernberg og Ole Morten Vågan) har gammeldans og bluegrass som sin kjernevirksomhet. Men de sneier gjerne innom bevægende blikk på klassisk musikk, og det er ingen grenser for deres stilistiske forståelse. I låven tok de ønsker fra salen – noe de gjorde kvelden før også, på Jossa. Da presterte de en like absurd som virtuos «Take on Me» i marsjtakt. Det var nesten for bra til å være sant og jeg lurte på om de kanskje hadde manipulert ønsket. Før å sjekke ut om a-ha-tolkningen var en bløff, brukte jeg anledningen på låven til å rope ut et ønske om «Oblivion», Piazzollas klassiker. Og jo da, den ble levert, sammenvevd med samme komponists «Libertango». Stuntet foregikk i forrykende tempo, med rytmisk trøkk og innfall rundt melodiene. Til en annen melodi påstod Carstensen at de lider av tempo-Tburettes, og det er en god beskreivelse av trioens energi.

I hvert fall lo jeg meg gjennom størsteparten av konserten, fordi Gammelgrass får deg til å se på kjente sjangre med nye øyne, og de leverer på et nivå de fleste klassisk skolerte musikere har mye å lære av.

Lyttingen musikerne imellom, altså det vi gjerne kaller kammermusikalsk spill, er av en annen verden, og de har et teknisk overskudd som gir enhver lytter hakeslipp. Un-

LÅVEFEST: Energiinnsprøytning fra Gammalgrass.

FOTO: KRISTIAN WANVIK

der Kamfest lever altså sjangre og stilarter side om side, og samtidsmusikken er en nesten like naturlig og integrert del av programmet som romantikken.

Hvert år profileres en festivalkomponist, og i år var det Mark Simpsons tur. Han er den eneste som har vunnet både BBC Young Musician og BBC Young Composer, attpåtil i samme år! På spørsmål om han kjente festivalen før

han ble spurt om å være festivalkomponist, fikk vi et raust svar fra briten: «Selvfølgelig! Det er jo en av Europas mest betydningsfulle festivaler for presentasjon av levende komponisters arbeid.» Og med tidligere festivalkomponister som Berio, Reich, Wallin, Sørensen, Gubaidulina, Saariaho, for å nevne noen, er det lett å støtte skussmålet.

Under portrettkonserten «100 % Simpson» imponerte han mest i «Darkness Moves»,

der han utforsket alternative spilleteknikker på sitt eget instrument, klarinetten. Verket bygget seg opp til ganske voldsomme proporsjoner. Han gikk så langt inn i distorsjoner og sprukne lyder at klarinetten nærmest fremstod som et støyinstrument.

Alpaca Ensemble imponerte også i Simpsons meget virtuose fjerdesats fra klavertrioen «After Avedon». Her kastet de raske gester mellom hverandre,

og presterte noen melodiske avsnitt som i tekstur kunne minne om Rachmaninov og høyromantikken.

Tonespråket var imidlertid ikke bundet til tonaliteten, samtidig som den tekniske idiomatikken likner hva vi kan forvente at en romantisk virtuos spiller. Simpson er virkelig en musikernes komponist. Han har også en hang til det maksimale og skriver gjerne både sterkt og med mange lag over hverandre.

Jeg syntes imidlertid han ble mer interessant i de noe tynnere teksturene, der det gestiske kom tydeligere frem.

Jeg fikk også med meg Trondheim Symfoniorkester spille Simpsons «Geysir», men de var enda mer interessante da de leverte en tilstrekkelig gjennomsliktig tekstur til å akkompagnere Shibe i Vivaldis lutt-konsert, RV93. I anledning festivalen agerte TSO som én stor kammermusikalsk kropp, uten dirigent. Under konsertmester og spillende leder Emily Davis ga de oss også en velformet og innfallstrik «Simple Symphony» av Benjamin Britten.

Tidligere på kvelden leverte Vertavo som alltid fra øverste hylle, med virtuost spill i finalen av Ravels eneste strykekvartett. Og slik fortsatte festen hele helgen gjennom.

Festivalen har så mange aspekter at det knapt er mulig å gi en utfyllende rapport. Men jeg er stum av beundring over at festivalen ble gjennomført med relativt få og små programendringer, og jeg er imponert over at Kamfest fikk utenlandske musikere til å gå i karantene for å kunne delta.

Som helhet holder Trondheim kammermusikkfestival seg ung gjennom stadig fornyelse, og er samtidig gammel og vis nok til å gå dypere i formene de gjennom mange år har etablert og undersøkt.

Magnus Andersson
musikk@klassekampen.no

Victoria NASJONAL JAZZSCENE

OK Sessions #4: Sarah Camille + Balke/ N'Doye/ Bjerck/ Lilja

Fredag 02. oktober - 21.00 - kr 230/180

Sarah Camille kommer nær deg med jazz og urban world musikk, i kveld feirer vi hennes nye album på OKWorld med musikk og historier for store og små. Perkusjonist Miki N'Doye møter nye og gamle venner i sin varme rytmeverden, også Per Jørgensen kommer togende over fra Bergen!

OJKOS spiller: Richard Köster

Tirsdag 29. september - 20.00 - kr 170/120

Det fremadstormende store orkesteret tar ikveld for seg medkomponist Kösters nyskrevne fantasifulle virkelighet

Narvesen/Tanaka/Alberts + Ramblin' (Roligheten/Nilssen)

Onsdag 30. september - 20.00 - kr 230/180

Tre + to svært kreative jazzmusikere utforsker nye stier og muligheter i lytting og samspill. Impro som slår gnister!

Eivind Austad Trio

Torsdag 01. oktober - 20.00 - kr 230/180

Opplev skarpskodd europeisk cool med et hint av amerikansk gospel og moderne samtidsjazz, herlig organisk og melodirikt.

Eivind Aarset / Jan Bang

Lørdag 03. oktober - 21.00 - kr 280/230

Velkommen til en bedre verden med fargesterke collager fra Bang og Aarsets utforskning av gitarens klangmuligheter.

Sky Music – En hyllest til Terje Rypdal

Fredag 09. oktober - 19.00 & 21.30 - kr 340/290

Få norske gitarister har hatt større påvirkningskraft enn Terje Rypdal. Nå blir han igjen feiret av fantastiske folk!

Du hører også Hildo • Eyolf Dale Trio • Sun & Steel Hanna Paulsberg Concept 10 år • Friends Quartet Reiersrud og Vold – Terje Vigen • Bitches Brew 50 år Nils Økland Band • Voice & Strings & Timpani • Cortex Wako – festkveld! • Emmeluth's Amoeba • Eple Trio Trondheim Jazzorkester & Johan Lindvall • Poing Maria Kannegaard Trio og mange flere...